

ДОХОДНО ^{1870г.}

ПТИЦЕ =

ВЪДСТВО

— МЕСЕЧНО СПИСАНИЕ —

— O —

УРЕЖДА
РЕА. КОМИТЕТЪ.

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИЯ ПТИЦЕВЪДЕНЪ СЪЮЗЪ — СОФИЯ.

Редакторъ: М. Ц. Цоневъ.

Редакция и администрация — Плевенъ.

Въ редакцията се намиратъ много ограничено количество течения отъ първа годишнина на съюзния органъ „Модерно птицевъдство“, което се доставя на желающи срещу 45 лв. предплатени!

Българска мжтачка „РЕФОРМА“

Най-подходящата, най-опростената и най-сигурната за нашитѣ птицевъди е мжтачната машина „Реформа“, която едновременно мжти и отгледва пиленката отъ предидушето мжтило.

Подробни сведения, описания и цени искайте безплатно отъ П. Буббовъ, редакторъ на сп. „Градинарь“, Плѣвень.

ИВАНЪ ФЕТВАДЖИЕВЪ

Агрономно и Техническо Бюро

РУСЕ

ул. „Кубратъ“ № 2. Телефонъ № 467.

Генерелевъ прѣдставителъ на ВИКЕРЛЪ & Со — Виена

Единствената най-голяма специална фабрика за **инкубатори** и уреди за рационално развъждане и отгледване на домашнитѣ птици.

Постояненъ складъ

на инкубатори за газово и електрическо сгрѣване, изкуствени квачки (майки), хранилки, поилки, резачки за зелена храна и цвекло, костомѣлачки, контролни гнезда, маркирани прѣстени, везни за тегление на яйцата и пр.

Костено, мѣсно и рибено брашно за храна на кошки и срѣдства за борба съ болеститѣ на кокошкитѣ.

Каталози, проспекти и ценоразписи се изпращатъ при поискване.

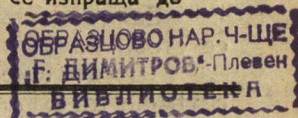
ДОХОДНО ПТИЦЕВЪДСТВО

Органъ на Българския Птицевъденъ Съюзъ — София
 Vereinsblatt des Bundes Bulgarischer Geflügelzüchter E. V. — Sofia.

Годишенъ абонаметъ 50 лева предплатени.
 За д-ва, кооперации, учреждения, читалища, ученици, трудоваци,
 войници и членове на птицевъднитѣ дружества и клубове 40 лева.

Обявления и реклами се приематъ по споразумение.
 Всичко, което се отнася до списанието, да се изпраща до
 редакцията — Плѣвень.
 Редакторъ М. Ц. Цоневъ.

36619

СЪДЪРЖАНИЕ:

- 1) Къмъ абонатитѣ; 2) Нова година — Д-ръ С. Игнатовъ; 3) На единъ анонименъ писачъ — П. Габровски; 4) Подборъ на домашнитѣ птици по външнитѣ имъ признаци — Ат. Узуновъ, агрономъ; 5) Улжтване за изкуственото мжтене; 6) Яйца за разплодъ — Христо Иринчевъ; 7) Мжтачната машина „Рекордъ“ — Ив. Добревъ, агрономъ; 8) Каки Кембелъ патици — П. Шоповъ; 9) Презъ януарий въ птицевъдния дворъ — М. Ц. Цоневъ; 10) Научни опити въ птицевъдството доказани отъ практиката — Ш. Шерцелъ; 11) Условия за вносъ на яйца въ Англия; 12) Съюзенъ и кооперативенъ животъ

Къмъ абонатитѣ.

Отъ м. януарий 1929 година списание **Доходно птицевъдство**, бивше Модорно птицевъдство почва своята II година. Списанието оставя пакъ органъ на Българския Птицевъденъ Съюзъ.

Брой 1 се изпраща на всички редовни досегашни абонати и на всички ония за които редакцията е убедена, че то представлява интересъ за тѣхъ.

Редакцията апелира къмъ всички клубове, д-ва и птицевъди за масово разпространение на списанието, като записватъ повече абонати за него.

Списанието ще излиза ежемесечно и ще струва **50** лв. за година.

За да не се обременява редакцията съ излишни разности по изпращане квитанции чрезъ пощата, умоляватъ се абонатитѣ да изпращатъ абонамента си съ пощенски записъ направо до редакцията.

Д-ръ С. Игнатовъ.

Нова година.

Съ новата година, следъ направена преценка на стореното, или случилото ни се презъ изтеклата година, се събуждатъ нови надежди за нова работа особено у хората, които сж ангажирани въ стопанска работа. И ето защо поздравътъ „Честита нова година“, ние го схващаме като пожелание, за ново творчество, за нови дѣла, на всички птицевъди.

А какво ни предстои?

Та ние сме още въ началото на нашата системна птицевъдна работа.

Единъ нашъ събратъ, пише: „Въ много случаи у насъ се строи на пѣсъкъ“.

„Богати сме съ думи, за да убедимъ и себе си и другитѣ, че въ България скотовъдното производство, трѣбва да се засили и че единъ неговъ браншъ, какъвто е напимѣръ птицевъдството, влияе силно върху търговския ни балансъ“.

„Цифри следъ цифри, статии следъ статии, инициативи следъ инициативи, дружества, сказки, яйца, пилета, раси и пр. Но зданието пакъ е изградено на пѣсъкъ“.

Вѣрно е, че ние не сме американци, вѣрно е сжщо, че можемъ на много мѣста да грѣшимъ, но сжщо така е вѣрно, че едва отъ миналата година се изниса напредъ и подчертава важността на птицевъдството за нашето дребно и дребничко земледѣлско стопанство и градското домакинство.

Никога не сме преставали да обръщаме вниманието на птицевъдцитѣ, а главно на модернитѣ птицевъдци, че дѣлото ни ще успѣе, не разбира се изведнажъ и по американски мащабъ, а само тогава, когато ветеринарната хигиена и медицина бждатъ наистина въ услуга на птицевъдството.

Та до миналата година, кой се вслушваше въ мжката на дребния нашъ земледѣлецъ, комуто птича епизотия, довършваше до кракъ птицитѣ? Никога не допускаме осезателни резултати и съ най носливитѣ раси безъ оная ветеринарна организация, която би гарантирала здравето и продуктивната способностъ на птицитѣ.

Но ние държимъ сжщо така като много важно условие и просвѣтеността на птицевѣда, който въ професионалната си организация вижда своя просвѣтителъ и защитникъ.

Който не е билъ въ тѣсни връзки съ нашия земледѣлецъ — птицевѣдецъ, който не познава умствения багажъ на нашата домакинка — птицевѣдка, който не знае какъ тѣ се борятъ съ заразителнитѣ болести по птицитѣ; какъ тѣ подбиратъ своитѣ птици за разплодъ, кои пилета и птици продаватъ на сравнително по-високи цени, какъ тѣ приби-

ратъ, пазятъ и продаватъ яйцата и пр. и пр. Само той може да допустне, че у насъ не трѣбва да се изнасятъ цифри, статии, да се взематъ инициативи, да се основатъ д-ва да се държатъ сказки и пр. и пр.

Та кой ще откаже, че външната ни търговия съ яйца не е частно дѣло?

Кой нѣма да признае, че тъкмо за птицевъдството държавата ни е сторила твърде малко нѣкога и сега? . . .

Птицевъдното движение у насъ обърна вниманието на всички онѣзи, отъ които зависи засилването на този стопански отрасълъ.

Само чрезъ птицевъдния клубъ, или д-во, нашиятъ дребничъкъ птицевъдецъ става съ мощенъ гласъ, не за друго, а да му се гарантира производството, гледането и използването на птицитѣ не по американски, а по европейски, бихме били още по скромни — по Балкански. Защото това което става въ Югославия напр. трѣбва да ни накара да се замислимъ най-сериозно, дали въобще ще можемъ да се мѣримъ съ нея като птицевъдци. Защото има области, кждето само частната инициатива би създала едно дѣло, но въ областъта на птицевъдството, само задружната работа на птицевъднитѣ клубове и д-ва и държавата ще има изгледи за преуспѣване, за засилване на нашето птицевъдство.

Ие намираме, че трѣбва да носимъ тежкия кръстъ на просвѣтителите и съветници на птицевъдцитѣ, да се явимъ сътрудници на държавната птицевъдна политика, която непременно трѣбва да се яви и безъ лакатушене да следва добре обмисления пжтъ.

Така схващайки нашата работа, честитимъ новата година на нашитѣ птицевъдци. Нека презъ тази година регистрираме само творческа дейностъ, като получимъ и отговоряща подкрепа отъ ония фактори и институти, които работятъ сжщо така за стопанското засилване на нашия производител въ това число и нашия птицевъдецъ.

По решение на управителния съветъ нашето списание ще върви въ сжщия пжтъ, само че вмѣсто „Модерно птицевъдство“ ще се преименова „Доходно птицевъдство“.

Честита новата година.

П. Габровски.

На единъ анонименъ писачъ.

Въ книжка 17 на списанието „Икономическа борба“ анонименъ авторъ е написалъ статия подъ надсловъ: „За голѣмия доходъ отъ кокошкитѣ“. Съ видимо злорадство и дълбоко непознаване на въпроса, автора се мжчи да докаже, че всички ония, особено агрономитѣ, които проповѣждали, че птицевъдството е доходно и отъ голѣмо значение за народното стопанство и следователно заслужава по голѣмо

внимание и повече грижи отъ страна на стопанитѣ и държавата, заблуждавали населението. Проповядвано било едрото птицевъдство като поминѣкъ, но за него липсвали условия у насъ. Нѣщо повече, всичко онова което се пишело за доходността на американското птицевъдство и голѣмата носливостъ на кокошкитѣ въ Америка и други държави, било невѣрно. Птицевъдството даже въ селския дворъ, но и тамъ следъ като хамбаритѣ били отворени за птицитѣ, пакъ поради слабата носливостъ на нашитѣ кокошки, нѣмало смѣтка и пр. и пр. И най-после държавата затруднявала износа на яйцата чрезъ високитѣ мита, нѣщо съ което и ний сме съгласни.

Статията не би заслужавала внимание ако не се явяваше въ едно време, когато интереса къмъ птицевъдството отъ всички страни е по-голѣмъ и когато се прави всичко възможно да се спечели селското население за едно по-разумно развъждане и отглеждане на домашнитѣ птици. „Ако не можешъ да сторишъ добро, не прави поне зло“, казва народната мъдростъ. Като анонимния писачъ разсъждаваха много отъ ръководителитѣ на стопанската ни политика още преди двадесетъ и две години, затова и днесъ стоимъ тамъ гдѣто бѣхме тогава, когато държави като Белгия, Италия, Холандия и др., които внасяха птичи продукти отъ вънъ, днесъ сж експортни страни. Германия, която внася годишно за около 300 милиона златни марки яйца, върви по сжщия пѣтъ и не е чудно, че нѣма да е далече времето, когато въобще нѣма да има нужда отъ засилване на птичето производство у насъ, защото нѣма да има кжде да изнасяме.

Смѣткитѣ, които автора прави, сравнявайки условията за производството на яйца въ различни държави за да докаже, че производството имъ у насъ струва по скѣпо отколкото въ нѣкои западно европейски държави и Америка, не могатъ да претендиратъ на сериозностъ. Защото, ако нашитѣ яйца се ценятъ по-ниско и носливостъта у насъ е по-слаба това има своитѣ обективни причини и не значи, че трѣбва да се откажемъ отъ дейността за подобрене на птицевъдството въ страната, напротивъ, това иде да покаже, че, трѣбва съ всички сили да се боримъ за премахването имъ колкото се може по скоро, нѣщо което се върши напоследкъ, но което автора иска да усмѣе.

Никой познавачъ на птицевъдството и стопанскитѣ условия у насъ не е проповѣдвалъ едрото птицевъдство като поминѣкъ, нито че селскитѣ хамбари трѣбва да се държатъ отворени за птицитѣ, защото знае, че тогава именно тѣ нѣма да снасятъ много. Колкото се касае за организацията и доходността на птицевъдството въ Америка, Белгия и др. ний препоръчваме на анонимния писачъ да следи по-добре списанията „Земледѣлско скотовъдство“ и „Доходно птицевъдство“ и др. за да разсѣе заблудата си. Особенно поучи-

телна би била за него статията „Птицевъдна Белгия“ въ жнижка 9 и 10 на „Модерно птицевъдство“.

Евтени и хигиенични курници, разумно хранени и носливи расови кокошки, ето какво проповѣдватъ разумнитѣ птицевѣди на селското население за побързото засилване на птичето производство, всичко друго казано по тѣхенъ адресъ е злоба и принася само пакостъ на народното производство.

Ат. Узуновъ — агрономъ.

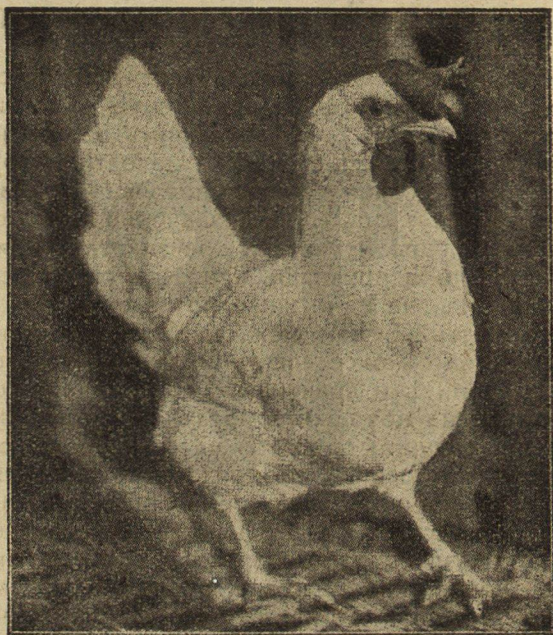
Подборъ на домашнитѣ птици по външнитѣ имъ признаци.

Въ скотовъдната наука отдавна се води споръ върху единъ възможенъ подборъ на домашнитѣ животни по външнитѣ имъ качества, т. е. да заключимъ по външността на едно животно за неговитѣ стопански ценности, напр., дали една крава е млѣчна, една кокошка нослива и пр. Разрешението на този споръ е отъ голѣмо значение. Отъ още по-голѣмо значение е, ако науката и практиката успѣятъ да откриятъ ония външни признаци, които съ сигурность могатъ да ни подсказватъ, че едно животно се отличава съ висока производителность. Всѣки може да си представи какъвъ трудъ и срѣдства биха се спестили, ако въ това отношение усилията на ученитѣ и практицитѣ се увѣнчаятъ съ успѣхъ.

Подборътъ на кокошкитѣ чрезъ контролнитѣ гнѣзда е наистина едно сигурно срѣдство да се издирятъ отъ известно стадо добритѣ носачки, но контролата продължава цѣла година и презъ всичкото това време лошитѣ носачки сж въ тежестъ на стопанството. Освенъ тава, но и разноскитѣ по контролнитѣ гнѣзда и работата около тѣхъ сж значителни. Работата съ контролнитѣ гнѣзда, обаче, не се свършва за една година, защото и потомството на издиренитѣ чрезъ тѣхъ добри носачки ще трѣбва сжщо така да се контролира.

Главно икономически причини сж накарали птицевѣдцитѣ отъ другитѣ страни да подирятъ по-лесенъ начинъ на подбирание кокошкитѣ и изглежда, че птицевѣдцитѣ въ Америка, Англия, Германия и Холандия сж се добрали до значителни положителни резултати. Чрезъ тѣхнитѣ трудове се установява, че наистина при кокошкитѣ сжществуватъ отличителни външни признаци, които ни даватъ възможность съ просто око да отдѣлимъ добритѣ отъ лошитѣ носачки. Предметъ на настоящата статия е запознаването на почит. читатели съ тия именно външни признаци на кокошкитѣ, които даватъ възможность да се разработи и усвършенства една система, по която да се извѣшва безъ много трудъ, време и пари подбора на носливитѣ екземпляри.

Първомъ общиятъ външенъ изгледъ на кокошката привлича опитното око на птицевъда. Както отъ външността на човъка, кучето или на друго нѣкое животно, така и отъ външността на една кокошка или пѣтелъ при грижливо наблюдение можемъ да забелѣжимъ известно благородство, интеллигентностъ или липса на такава. Това е напълно възможно, защото колкото и да сж еднакви птицитѣ или овцетѣ напр. отъ едно изравнено стадо, то пакъ всѣко отдѣлно животно има свои отличителни черти, които даватъ възможностъ на тѣхния стопанинъ да ги познава безъ да гледа тѣхнитѣ номера, ако животнитѣ носятъ такива. Въ чифлика Клементина имаше такъвъ единъ овчарь, който отдалечъ знаеше коя овца кой № носи.

Фиг. 1. Една отлична носачка съ широко отстоящи крака, низка долня частъ на тѣлото, свѣтла, гладка глава и красиви широки очи, въобще ценни външни признаци по които е селекционирана и дала отлични резултати — носливостъ.

Отъ отдѣлнитѣ части на тѣлото на кокошката главата трѣбва да спре на първо мѣсто нашето внимание. Нейната форма трѣбва да се отличава съ рѣзки черти, гледана отпредъ да има тѣсно чело. Голѣмитѣ и сравнително напредъ и високо къмъ гребена поставени очи съ остъръ и изразителенъ погледъ, както и кжсата и извита човка говорятъ за

една добра носачка, макаръ че въ този моментъ на наблюдение кокошката може би да не носи. Кокошки или пѣтли съ стъкловидни, подобни на рибитѣ очи сж лоши носачки и разплодници. Такива птици не притежаватъ пълната си зрителна способностъ и вследствие на което не могатъ да си намиратъ достатъчно храна. Околоочнитѣ кръгове при добра носачка сж винаги тънки и нѣжни, а при лошата сж широки, голѣми и надвиснали надъ очитѣ. При добрата носачка главата е по-суха и месото е червено и сжщевременно слабо оперена, когато при лошитѣ носачки главата е месеста и силно оперена. Често при добритѣ Легхорни носачки се среща единъ бѣлъ отенькъ на кожата на главата или пѣкъ едно бѣло кожно петно въ предния жгълъ на окоето. Пѣтли притежаващи това петно, се отличаватъ съ буенъ темпераментъ, голѣма наследствена сила и сж добри екземпляри за разплодъ.

Гребенътъ на добрата носачка е голѣмъ (доколкото разбира се отговоря на расата) и при пипане мекъ, гладъкъ и нѣженъ. Сжщото важи и за мингушитѣ. Гребенътъ на лошата носачка е винаги по-малъкъ, грубъ, твърдъ и грапавъ при пипане, бледъ или синъ на цвѣтъ. На гребена, околоушкитѣ и на мингушитѣ се обръща голѣмо внимание, защото доказано е, че тѣхното развитие е въ връзка съ развитието на яйчника на кокошката.

Човката на добрата носачка е кжса здрава и красиво извита, когато е затворена не се образува отпредъ кука, каквато се среща при дивитѣ грабливи птици. Човката на лошата носачка е дълга, тънка и остра отпредъ. За провѣрка вършени сж измѣрвания на човкитѣ на добри и лоши носачки и установило се е, че кжси човки сж имали добритѣ носливи кокошки. При Легхорна напр. съ срѣдно живо тегло 1800 гр. дължината на човкитѣ при добритѣ носачки се е движела между 35 и 38 мм., а при лошитѣ отъ 38 до 45 мм. По-голѣмата извивка на човката се дължи на по-малката дължина (добра носачка) и обратно при лошата носачка.

Кожата е сжщо единъ сигуренъ признакъ, по който можемъ да познаемъ дали имаме едно пѣргаво или мързеливо животно. Меката и елестична, при пипане съ прѣсти лесно отдѣляща се отъ тѣлото кожа, ни показва, че кокошката е подвижна и пѣргава, когато твърдата и неотдѣляща се отъ тѣлото кожа ни показва, че подъ нея е отслоена масъ, а такава кокошка не носи. Това особено важи за кожата по коrema.

Отъ голѣмо значение е дългото и обемисто тѣло, но при преценяването на тѣлото можемъ лесно да се заблудимъ, защото добритѣ носачки носятъ опашкитѣ си прави, вслѣдствие на което и грѣбната имъ линия изглежда по-кжса. Изправената опашка на добрата носачка има форма на ветрило. Грѣбната ѝ линия е или успоредна на земята или пѣкъ слабо наклонена, но безъ остри речупвания.

Коремътъ трѣбва да бжде голѣмъ и добре развитъ, чийто развитие е безсъмнено въ връзка съ носливостъта. Изобщо коремътъ на кокошката трѣбва да бжде по-голѣмъ отъ гръдната частъ, така че когато се гледа кокошката отъ страна да има форма на трапецъ. Сжщо такава форма на трапецъ трѣбва да има животното, когато го гледаме отъкъмъ главата, т. е. гърбътъ да бжде по-тѣсенъ отъ корема. Такава форма на тѣлото кокошката може да има когато е угое-на, ето защо чрезъ пипане по корема трѣбва да провѣримъ дали това е наистина нейното естествено тѣлесно устрой-

Фиг. 2. Въ лѣво, главата на една лоша носачка, а въ дѣсно сжщата но добра носачка. Снимката ни показва ясно, месистото и безъ всѣкакво изражение лице, дълбоко лежащитѣ очи, незначителния гребень, менгуши и околушки на лошата носачка.

ство. Коремътъ на добрата носачка трѣбва да бжде и достатъчно широкъ, т. е., разстоянието между краката по голѣмо. Ж-лателни сж освѣнъ това здрави, но че груби и прави крака, по които люспитѣ да сж плтно прилепнали и ненадигнати като керемиди. Пръститѣ на краката при добра носачка сж дълги но съ изхабени нокти; при лошата носачка последнитѣ сж остри. Кокошки съ шипове сж лоши носачки. Перата на добра носачка сж пълно прилепнали къмъ тѣлото и сж лъскави.

При онця раси птици, при които цвѣтътъ на краката, човката, ушитѣ и кожата е жълтъ, можемъ по измѣнението на този цвѣтъ да правимъ заключения за носливостъта на кокошкитѣ. Въ началото на носенето този цвѣтъ е силно жълтъ, но съ напредването на носенето и цвѣтътъ се намалява, като става по-блѣдъ най-напредъ на върха на човката и постепенно побледняватъ и останалитѣ съ жълтъ цвѣтъ части на тѣлото. Следъ като кокошката спре да носи и силно жълтия цвѣтъ наново се възвръща. Това изчезване на

жълтия цвѣтъ трѣбва да трае много по дълго врѣме, отколкото времето презъ което той се наново възврѣща; въ такъвъ случай имаме добра носачка. Цвѣтътъ на краката изчезва най-напредъ на предната имъ страна и постепенно избѣлѣва и задната имъ страна. Кокошки съ избѣлѣли крака, уши и пр. сж дълго време носили.

При ония раси кокошки, които иматъ свѣтълъ цвѣтъ на казанитѣ тѣлесни части, е много по мжно да се борави съ тия признаци, но при чести наблюдения и при тѣхъ можемъ да забелѣжимъ извѣстни измѣнения. При тежкитѣ раси това измѣнение на цвѣта става много по бавно, въпрѣки, че кокошкитѣ може би да не сж твърде добри носачки, отколкото при лекитѣ, защото тежкитѣ раси винаги иматъ по-голъми-отслоения отъ тлъстини и по много вещество (пигментъ), което опредѣля-цвѣта. Макарь и при леки раси, но при свободни движения на просторъ и при изобилна зелена храна, изчезването на жълтия цвѣтъ става по бавно отколкото при други условия.

Единъ характеристиченъ признакъ, че една кокошка носи е синкавобѣлиятъ цвѣтъ на ануса (задника) или по-точно на неговиятъ отворъ. Освѣнъ това той е широкъ, влаженъ, мекъ и безъ гънки и обратно при кокошката, която не носи.

Въ Америка при подбора на кокошкитѣ взематъ подъ внимание и нѣкои моменти отъ линѣнето (смѣняване на перата). При добритѣ носачки смѣняването на перата става въ кжсо врѣме и обличането на отдѣлнитѣ части на тѣлото става равномѣрно и съ еднакво дълги пера. Особено лоши носачки сж ония кокошки, които освѣнъ че рано почватъ да линѣятъ, но имъ се сбърчватъ още презъ това врѣме гребенитѣ и мингушитѣ. Ония кокошки, които презъ м. октомврий ще носятъ при избѣлѣли крака, човка и пр. и притежаватъ всичкитѣ си пера, държатъ рекордъ въ носенето. Има кокошки, които незабелѣзано едно по едно менятъ перата си презъ цѣлото време на носенето. Нѣкои отъ тѣхъ кжсно презъ есента изгубватъ изведнажъ всичкитѣ си пера, така че на сутринъта гледаме да излиза изъ курника съвсѣмъ гола кокошка. Обикновено и обличането става сжщо така бърже и поради едновременното поникване на всички пера, такава птица прилича на настръхналъ таралежъ. Такива екземпляри сж наистина рѣдкостъ, но сж много здрави и високо производителни животни.

При подборъ на пѣтлитѣ важи сжщото, казано за кокошкитѣ. Трѣбва да се прибави още, че пѣтельтъ съ буенъ темпераментъ, красива глава, огнено око съ пронизателенъ погледъ, умѣрено голѣмъ, но добре оформенъ и нѣженъ, гладкъ на пипане гребенъ е добъръ разплодникъ. Мингушитѣ и околуюшкитѣ да сж съразмѣрни по голѣмина и устройство съ гребена. При избора на пѣтель освѣнъ изброе-

нитъ признаци, трѣбва да се взема особено подъ голѣмо внимание неговото произхождение.

Сортирането на птицитѣ по външнитѣ имъ признаци става преди да се пустнатъ въ отдѣленията за носене, т. е. още млади, но главното сортиране става въ началото на есенъта. Презъ останалото време разбира се пакъ трѣбва да се наблюдава и при забелѣзване на нѣщо, което околото е испустнало, като напр. появяване на лоши привички, болѣсти и пр. стопанинътъ ще трѣбва пакъ да отстранява.

Този начинъ на подборъ въ другитѣ страни печели много привърженици, но и недовѣрието къмъ него е голѣмо. Птицевѣдци, които искатъ да провѣрятъ този начинъ на подборъ, могатъ да сторятъ това само като наблюдаватъ поотдѣлно групата на отдѣленитѣ добри и тая на лошитѣ носачки. При сравнение на числата на снесенитѣ яйца отъ всѣка група, той ще разбере дали е попадналъ на правъ пжтъ Ако и съ още може би много недостатѣци тази система на подборъ на кокошкитѣ и пѣтлитѣ не трѣбва да се изоставя съ насмѣшки, но да се доусъвършенства чрезъ труда на птицевѣдтъ-практикъ, защото е отъ голѣмо значение и полза.

Упжтване за изкуственото мжтене.

1) Желеашъ ли добри и сигурни резултати при мжтенето, то избирай само яйца отъ здрави, запазени и аклиматизирани птици, които сж хранени правилно и съешени целесъобразно.

2) Не насаждай по стари отъ 10 дена яйца. Употрѣблявай за насаждане само такива съ правилна форма, не много грапави и съ голѣми пори.

3) Поставай апарата въ подходяще помѣщение, което има равномѣрна температура и благоприятно въздушно пространство. Влажно но не мокро и мухлясало помѣщение, на което въздушното пространство да е съответно на количеството яйца.

4) Грижи се апарата да е винаги въ хоризонтално положение.

5) Колкото температурата е по-неравномѣрна, толкова по-необходимо е честото обръщане и смѣняне на яйцата и рамкитѣ. При това, колкото последното трае по-малко, толкова по-добре се подържа температурата.

6) Запазвай винаги изискуемата се температура — при обикновенитѣ инкубатори, срѣдно 39°.

7) Изчиствай често апарата за загрѣване (ламбата) отъ която зависи правилното функциониране.

8) Не забравя, че съ развитието на зародишитъ, сжщитъ се нуждаятъ отъ повече въздухъ, за това следъ 7-я день отвори широко вентилационитъ отворстия.

9) По-добре повече отколкото по-малко влага особено при яйца отъ патица.

10) При излупването повиши температурата съ $\frac{1}{2}$ градусъ, запази апарата отъ свѣтлина и го отвори по възможностъ малко.

Христо Иринчевъ.

Яйца за разплодъ.

Като имаме предвидъ желанието на много птицевъди да започнатъ рано лупенето, което е наложително и отъ обстоятелството, че на истинския птицевъдъ яркитъ трѣбва да пронесатъ още презъ есенята, намираме за умѣстно да напомнимъ, че *добритъ пилета идатъ отъ добри и подобрани яйца.*

Сега нека видимъ кои сж желанитъ за насаждане яйца и какъ можемъ да ги имаме, което е и най-важното.

Съвършено безполезно е старанието да получимъ здрави стопанско ценни и жизнеспособни пилета отъ болезнени, лошо хранени, скучающи и неразположени птици. Това е *неприложимъ* естественъ законъ. И обратното, яйца отъ затлъстѣли птици, не даватъ голѣмъ процентъ пилета. Кокошки постоянно запрѣни, лишени отъ нуждното имъ движение, отъ достатъчно свежъ въздухъ, топло слънце — снасятъ долнокачествени яйца, отъ които не можемъ да очакваме жизнеспособни пилета. Птица, която се храни съ храна изключително за да снася максимумъ яйца, сжщо така дава яйца малко пригодни за разплодъ. Тази е и една отъ причинитъ гдето се избиратъ за разплодъ двегодишни и по-стари кокошки.

Ето защо, за да носятъ оплодени яйца, съ здравъ зародишъ, кокошкитъ трѣбва да иматъ всѣкога свежъ въздухъ, изобилно слънце, движение, зеленина, специално подобрена (почти безъ месо) храна и изобилна прѣсна вода. Затова расовата птица, предназначена да дава добро потомство, трѣбва да бжде колкото е възможно повече на открито и свободна върху широкъ, обрасълъ съ зеленина дворъ.

Идеалното яйце за насаждане, трѣбва да бжде срѣдно по голѣмина и да има истинската форма на яйце: добре закржлено отъ едната страна съ постепенно изтънчване къмъ другата, съ хубава, здрава, и безъ никакви недостатъци черупка.

Отъ само себе се разбира, че яйцата за разплодъ трѣбва да бждатъ прѣсни. Нѣкои птицевъди предпочитатъ току

що снесени, понеже се мжтять съ 12—24 часа по рано! Но ние не желаемъ да препоръчаме тази практика. Черупкитѣ трѣбва да бждатъ чисти. Чистотата на черупката е необходима за правилното дишане на зародиша.

Спазимъ ли горнитѣ условия на гледане, при които да бждатъ поставени носачкитѣ за разплодъ и подбираме ли отъ тѣхъ най близкитѣ до идеалнитѣ яйца — ще имаме добри пилета, на които можемъ да се надѣваме, че сж не само наследили качествата ва майкитѣ си, но сж ги и далечъ надминали.

Ив. Добревъ — агрономъ.

Мжтачната машина „Рекордъ“.

Следъ повече отъ 30 годишно занимаване съ птицевъдството, проучването му основно практически и теоритически и проучване съществуващитѣ по-главни типове чуждестранни мжтачни машини: германски, французки, австрийски, английски и американски, г-нъ П. Буббовъ е комбиниралъ една мжтачна машина, която заслужава вниманието на всѣки български птицевъдецъ, интересующъ се отъ изкуственото мжтене.

Мжтачната машина „Реформа“ е водна мжтачка на която мжтачното отдѣление всецѣло отъ всѣка страна е обвито съ доста дебелъ пластъ вода, която отъ загрѣване о постоянно обикаля околорвръстъ него и за това температурата въ последното на всѣко мѣсто изъ вътрешността бива еднаква.

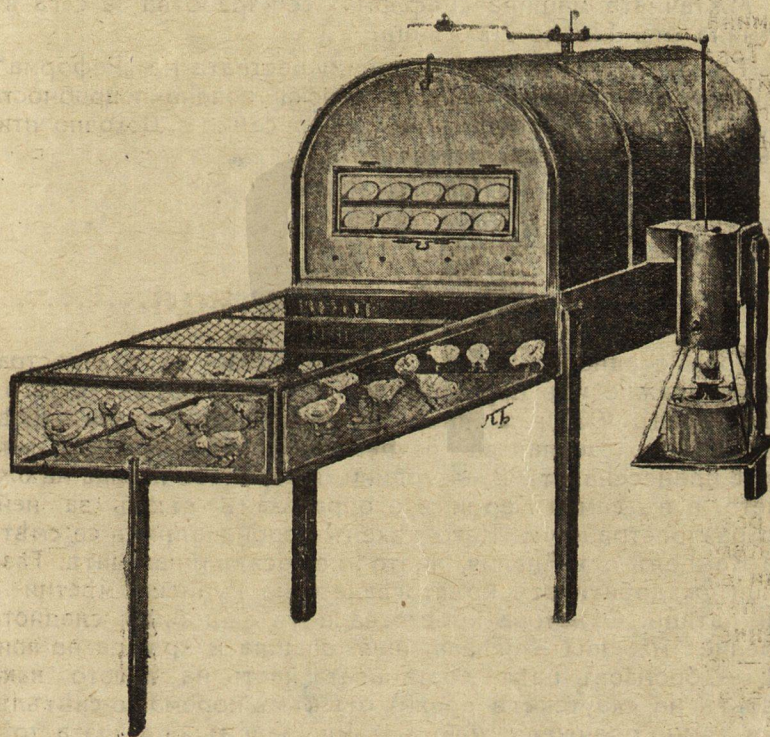
„Реформа“ е направена отъ желѣзна ламарина, така че повреждането ѝ съ десетки години даже е изключено. Съ своята топла водна мантия и изолирана отвънъ съ най-добрия изолироваченъ материалъ „Линолеумъ“ тя е свършено нечувствителна къмъ промѣната на температурата извънъ нея, колкото и силно течение или студено време да има. Тя е съ двойни стени, двойностенни врати и двойностенно задно подвижно дъно. Последното, извадено улеснява извънредно почистването на машината следъ измжтването.

При всички други мжтачни машини яйцата се загрѣватъ само отгоре, при „Реформа“, обаче, тѣ се затоплятъ и отдолу — отговаряще на затопленото кокоше гнѣздо. При това вентилацията въ мжтачното отдѣление, свършено различающе се отъ онази на другитѣ системи, е така направено, щото всичкия прѣсенъ въздухъ отъ всички страни постоянно може да прониква, като предварително се стопля и тогава влиза вътре.

Извънредно чувствителния регулаторъ на „Реформа“ е така построенъ, щото капачето на отоплителя се повдига до 5 см. нагоре, щомъ мембраненитѣ кутийки се надуятъ само

на $\frac{1}{2}$ милиметъръ повече. Така че нагрѣване на водата е абсолютно невъзможно и следователно опичане на яйцата, както това много често става особено при въздушнитѣ мж-тачки, *тукъ е свършено изключено*

Друго едно преимущество оцѣ, което нѣматъ другитѣ системи мжтачни машини е и това, че съ „Реформа“ се работи презъ всичкото време на мжтенето и презъ цѣлия сезонъ само съ една температура, безъ да се измѣня тя, както при всички други мжтачки, които почватъ мжтенето при 38.5°C , после повишаватъ на 39°C , на 39.5°C и най-после на 40°C , нѣкои достигатъ даже и до 41°C . Ето защо съ нея може да работи и я управлява и едно 10—12 годишно дете, безъ да се яви нѣкакъвъ дефектъ при мжтенето,

Българска мжтачка „Реформа“.

Съ мжтачната машина е свързана и изкуствената квачка за отгледване на излупенитѣ пиленца; последната се отоплява съ сжщата топлина, сжщата лампа и сжщото гориво на мжтачката. *Това е сжщо така едно много важно преимущество, което нѣма никоя друга мжтачка.* Така че, щомъ първитѣ пиленца се излупятъ, пренасятъ се въ квачката, а мжтачното отдѣление веднага се почиства и насажда наново. До излупването на второто мжитило пиленцата отъ първото

се отгледватъ въ сжшата машина, т. е. въ продължение на 3 седмици, следъ което време тѣ заякватъ достатъчно и могатъ да се отгледватъ при лошо време въ нѣкоя стая, а при добро време се изнисатъ навънъ. Пиленцата могатъ въ всѣко време да се отдѣлятъ отъ квачката съ прикаченото къмъ нея дворче, да се поставятъ на отворения прозорецъ на слънце или да се изнисатъ навънъ, за да се привикнатъ къмъ външния свободенъ въздухъ.

Най-после заслужава да се отбелѣжи още и това, че „Реформа“ е много прибрана и спретната машина, тя има най-малки размѣри отъ всички други, на сжщата голѣмина и заема следователно много малко мѣсто въ стаята гдето се държи.

Мжтачната машина „Реформа“ се изработва за сега въ голѣмина отъ 120 до 2000 яйца.

Това сж само нѣкои отъ преимуществата на „Реформа“, а който се интересува може да поиска повече подробности отъ г. П. Буббовъ и редакцията на списание „Доходно птицевъдство“ — Плѣвенъ.

П. Шоповъ.

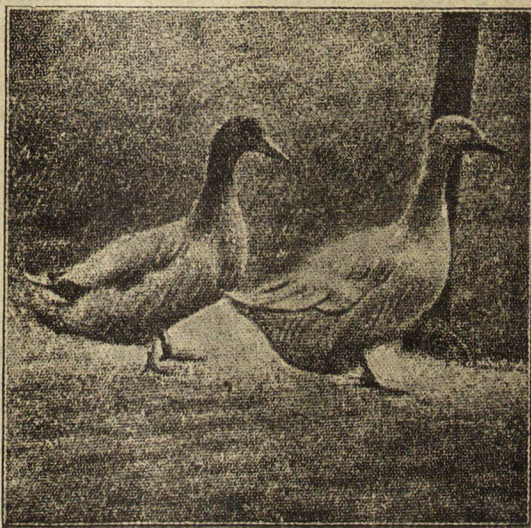
Каки Кембелъ патици.

Това е една нова патица, която бързо се разпространява навсѣкжде изъ Европа. Появила се за пръвъ пѣтъ въ Англия презъ 1905 год., днесъ тя се отглежда почти навсѣкжде и бързо завладява птицевъдитѣ. Въ Германия, кждѣто е пренесена отъ 3—4 години, я наричатъ патица на бждащето, а въ самия Берлинъ е образуванъ съюзъ за нейното разпространение. Като тѣхенъ родоначалникъ се смѣта г-жа Кембелъ отъ Англия, чието име носятъ и патицитѣ. Тѣзи патици сж добити отъ кръстосването на Руански, мѣстни и диви патици. Отъ това кръстосване тя е добила следното оперение: мжжкия — глава, шия, опашка и краища на крилетѣ — бронзовъ цвѣтъ, останалата частъ на тѣлото како (цвѣтътъ на скаутскитѣ дрехи), отъ къмъ корема по-свѣтълъ, крака тъмно оранжеви, клюнъ тъмно зеленъ; патицата трѣбва да има сжщия цвѣтъ како, съ по-свѣтълъ коремъ, клюнъ свѣтло-зеленъ, глава малка, крака кжси съ цвѣта на тѣлото. Като дефекти се счита жълтия клюнъ, бѣли петна около шията и тѣлото, подъ клюна, тъмна черта около очитѣ на патицитѣ, сребърния цвѣтъ на тѣлото и др. отклонения. Тѣлото имъ е малко, кжсо и ходятъ полунаведени. Мжжкитѣ тежатъ до 2½ кгр., а женскитѣ до 1½ кгр. Месото имъ е едно отъ най-вкуснитѣ. Много сж кротки и довѣрчиви. Носятъ до 270 яйца за 10 месеци и съ това държатъ рекорда на носливостъ, не само по отношение на другитѣ патици, но

и на много кокоши раси. Яйцата имъ сж чисто бѣли, съ тежестъ 70—75 грама и по вкусъ се доближаватъ до кокошитѣ яйца.

Малкитѣ се отглеждатъ много бързо, къмъ третия мѣсець сж вече напълно оформени а къмъ 5½ мѣсець пронисатъ. Като почнатъ да носятъ отъ м. май, тѣ не спиратъ презъ цѣлата година, освенъ презъ врѣмето на линиенето (м. августъ и септември). Особено тѣхната носливостъ е силна презъ м. ноември, декември и януари, когато яйцата сж най-скжпи.

Отглеждането на тѣзи патици е много леко, защото тѣ самитѣ сж усърдни търсачки на храната си. Пуснати сутринъ, тѣ по цѣль денъ ровятъ вѣнъ отъ двора, около нивитѣ, рѣкитѣ, блатата, полето и чакъ вечеръ къмъ 5 часа

Каки Кембелъ патици.

се прибиратъ въ помѣщението си, за да получатъ обикновената дневна дажба отъ мека храна. Ако има наблизко пасбища, за тѣхъ се отдѣлятъ много малко грижи, защото въ пасбищата тѣ намиратъ почти всичко, което имъ е необходимо. Повече грижи за тѣхъ птицевѣда трѣбва да отдѣли презъ зимнитѣ студени мѣсеци. Тогава патицитѣ се затварятъ въ помѣщенията имъ и не се пускатъ навѣнъ. Ходенито по снѣга и студената земя, се отразява зле върху тѣхната носливостъ. При това затворено положение, трѣбва да имъ се дава мека храна отъ трици, овесна ярма и царевично брашно по равни части, размѣсени съ 10% рибено брашно, зелена храна (кълцана суха детелина, трева, люцерна, коприва, салата и др.). Ако има възможность да имъ се

дава и кълцано цвѣкло (крѣмно) отдѣлно, още по добре. Рибеното брашно може да се замѣсти съ костено брашно и остатъци отъ месна храна и кухнята.

За да получимъ по добри резултати отъ тѣзи патици, трѣбва да имъ построимъ по удобни помѣщения, които да бждатъ особено добре запазени зимно време отъ вѣтроветѣ и студоветѣ. Циментиранъ подъ, който най добре се чисти, покритъ съ пѣсъкъ, а зимно време и слама, която да се промѣня отъ време на време следъ замърсяването ѝ, е най-удобния за патичарника.

Патичитѣ Каки Кембелъ носятъ въ гнѣзда. Гнѣздата се нареждатъ на самия подъ до самитѣ стени, въ жглитѣ и други скрити мѣста. Въ моя кокошарникъ тѣ даже се качватъ въ гнѣздата на кокошкитѣ, които стоятъ $\frac{1}{2}$ м. надъ пода и тамъ снисатъ. На самия подъ рѣдко снисатъ и то тогава, когато нѣматъ гнѣзда. Гнѣздата трѣбва често да се почистватъ, защото се лесно замърсяватъ.

Тѣзи патици отъ 2—3 години вече сж пренесени и въ България. Отглеждатъ се за сега въ малки стада отъ частни птицевѣди, както и въ Девическото земледѣлско училище въ гр. Т. Пазарджикъ. На птицевѣдната изложба — София бѣха сжщо представени.

М. Ц. Цоневъ.

Презъ януарий въ птицевѣдния дворъ.

Обикновено най-голѣмитѣ студове биватъ презъ Януарий. Ето защо усилията на разумния птицевѣдъ трѣбва да се насочатъ отъ една страна къмъ хранене съ доволно количество царевича и др. съдържащи мазнини вещества и подържане на птицитѣ въ запазено отъ студа и вѣтроветѣ помѣщение. По този начинъ ние предотвратяваме както болеститѣ и нещастнитѣ случай по домашнитѣ птици, така сжщо и намаление на *яйцепроизводството*. Въ много студени и изложени на вѣтрове мѣста, всички прозорци, дупки и други, трѣбва обязательно да се затворятъ за да не даватъ достъпъ на тѣзи пагубни за животнитѣ атмосферни влияния. Дори предпочитателно е, жгѣла въ който пренощуватъ, птицитѣ да се изолира съ платъ или ефтино зебло. По този начинъ поставяме и въ случай че спалната е много голѣма и желаемъ да намалимъ пространството, като съ това съберемъ птицитѣ на по-тѣсно и топло мѣсто.

Добре да се наблюдаватъ гребенитѣ и менгушитѣ зиме. Въ случай че последнитѣ измръзнатъ, то веднага да се натъркатъ съ студена вода или снѣгъ, докато кръвта отново

се раздвижи, а после се намазватъ съ ланолинъ или свинска масъ. Това намазване е същевременно и сръдство да предпазимъ птицитѣ отъ замръзване на така чувствителнитѣ имъ асти.

По объдъ, презъ тези студени зимни дни, добре забърканата и постопелна мека храна е много полезна. Употребява се най-много и съ добри резултати равни части царевично брашно, житени трици, и по 5—10 грама слънчогледово кюспе и костено брашно. Когато липсва вече, така полезната зелена храна или желтъка побледнее, неразполагаме ли съ зеле и крѣмно цвекло, тогава непременно трѣбва да се погрижимъ за люцернови отпадъци или такива отъ сено.

За да избѣгнемъ замръзването на яйцата, същитѣ се събиратъ много по често отъ курника.

Презъ януарий обикновено се започва съ съставянето на разплоднитѣ групи — семейства, ако това не е станало по-рано, както правятъ много птицевъди.

Това е прочие въпросъ на преценка и разбиране.

Само двегодишнитѣ кокошки трѣбва да се съешаватъ съ млади и добре развити петли, за да получимъ сигурни и полезни резултати при отвѣждането. Добрия практикъ птицевъдъ, който е въ състояние да си подбере отъ младитѣ ярки, качествено ценитѣ, може да си образува отъ тѣхъ развъдни групи. За това днесъ особено и съ право се осъжда развъждането и насаждането на яйца отъ млади птици.

Желаемъ ли да поставимъ инкубатора презъ февруарий въ движение, необходимо е още отъ сега да го прегледаме и проверимъ. Отъ време на време същитѣ се загреватъ за проба, изпитва се термометъра и се изравнява температурната разлика посредствомъ ниско или високо поставяне на рамкитѣ или чрезъ залепване дъсченитѣ части съ хартия. Да се внимава щото апарата да е въ хоризонтално положение.

Яйца за мътене и пилета се ангажирватъ и поръчватъ сега, за да се подготвятъ птицевъдитѣ и не стане много късно.

При лекитѣ раси напр. Легхорни, препоръчително е, да се започне съ мътенето въ мартъ-априлъ, а при тежкитѣ раси, месецъ по късно. Това за тия стопани, които иматъ целъ — яйце производство само, за ония обаче, които преследватъ развъдни цели, ще трѣбва да започнатъ още предъ февруарий. По този начинъ тѣ биватъ благодетелствувани и отъ обстоятелството, че ранитѣ петлета се продаватъ на по добра цена и следъ есеното линейне се радватъ на голѣма носливостъ.

Яйценосеното презъ януарий трѣбва да е 9-11 парчета на птица.

36619

ОБРАЗЦОВО НАР. Ч-ЩЕ
Г. ДИМИТРОВ - Плевен
БИБЛИОТЕКА

Ш. Шерцелъ.

Научни опити въ птицевъдството доказани отъ практиката.

Француското птицевъдство, най-напреднало днесъ следъ американското ни дава редица въпроси отъ техничаско-наученъ характеръ, практически доказани и за това считамъ за нужно да споделя някои отъ тѣхъ съ читателитѣ. Така че всѣки единъ птицевъдецъ може спокойно да ги приеме като птицевъдни правила, толкозъ повече че и германското птицевъдство чиято държавна помощъ възлиза годишно на сто-тици хиляди марки, е възприело тези норми, следователно ний можемъ да черпимъ направо вода отъ пълния кладенецъ.

Ето нѣкои отъ тѣхъ:

1) Кокошки които започватъ рано де носятъ, носятъ най-много яйца и преставатъ най-късно.

2) Кокошки, които до края на февруарий сж снесли малко отъ 20 яйца, едва ще снесатъ презъ годината 100 яйца всичко.

3) Снесе ли една кокошка въ единъ месецъ 20 и повече яйца, съ положителность ще има най-много 70% оплодени отъ, които пъкъ голѣмъ процентъ ще бждатъ недоста-тъчно оплодени.

4) Петелъ отъ тежко яйце, гарантира повишение теглото на яйцата въ потомството си.

5) Най-доброто срѣдство за повишение носливостъта е избора на петелъ произходящъ отъ добра носачка.

6) Колкото е по голѣма разликата въ теглото на първата десетица яйца въобще и онази десетица яйца снесени презъ мартъ отъ една и сжща кокошка, толкова по-добри резултати на носливостъ може да се очакватъ.

7) Яйца отъ кокошки ненавършили една година възраст могатъ да се насаждатъ най-много до 7 дена следъ снасянето имъ.

8) Яйца отъ тежки кокошки излишно повече хранени, сж негодни за насаждане.

9) Яйца много заострени или кржгли и при това малки, не обещаватъ добра лупимостъ.

10) По-лекитѣ яйца (55 до 59 грама) даватъ най-добритѣ резултати въ излюпването.

11) Яйца отъ двегодишни кокошки могатъ да бждатъ насадени и 20-я день следъ снасянето имъ съ сигуренъ успѣхъ, ако яйцето е било добре съхранено и не е изгубило повече отъ $\frac{1}{2}$ грамъ отъ теглото си.

12) Яйце съ по дебела черупка отъ 0.3 м/м. непременно ще причини задушаването на пилето, ако зародиша не е умрѣлъ по-рано.

13) Яйца, които отъ денътъ на снасянето до 18-я день на насаждането сж изгубили по-малко отъ 15 и повече отъ 20% отъ първоначалното имъ тегло, пиленцата немогатъ да прокълватъ черупката.

14) Обръщането на яйцата въ инкубатора следъ 10 я день отъ насаждането е излишно.

15) Особено продължителното охлаждаване на яйцата е безцелно.

16) Яйца, които преди насаждането показватъ при ламбирането напречна черта при въздушната блаза на тъпата страна, даватъ много малка вероятностъ за излюпване.

17) Охлаждаватъ ли се яйцата повече отъ колкото е нужно, пиленцата излизатъ по-късно въ замена на което сж пъкъ по-тежки.

18) Колкото е по-тежко яйцето, толкозъ е по-тежко и пилето. На 60 грама тегло на яйцето отговаря нормалното тегло 39 грама на пилето.

За разрешаването на тези тъй наречени птицевъдни закони, френскитѣ власти сж пожертвували огромни пространства земища, върху които сж построени редица сгради, мж-тачници, отглеждачки и пр. въ който по-известнитѣ птицевъди можаха на държавни разноси да разрешаватъ разнитѣ птицевъдни проблеми. За нашия птицевъдъ това остава само една приказка защото у насъ за птицевъдството въ действителностъ е сторено още малко! Прочие нека останеме съ надеждата че и у насъ би могло и ще се стори нещо за родното ни птицевъдство но за това трѣбва малко повече желание, съзнание, трудъ и постоянство.

Условия за вносъ на яйца въ Англия.

Английскитѣ вносители на яйца отъ странство предпочитатъ *типизирани* яйца, защото смѣтатъ, че сж по-сигурни да се сдобиятъ съ повече еднообразна, добре сортирана и чиста стока, прѣсна, едноцвѣтна и еднаква по-тегло когато тя се предлага подъ една марка. Следователно, достъпъ на английския пазаръ за яйца ще има само онзи, който добре, най-строга е сортиралъ и опаковалъ яйцата, като е отдѣлил съмнителнитѣ и се е помжчилъ да даде стока отъ единъ калибъръ, въ съвсемъ еднакви и точно опредѣлени размѣри каси.

Това нормализиране на качеството опростява извънредно много търговскитѣ операции, защото се дава възможностъ за покупко продажби на цѣли товари яйца само при посочване на спецификацията. Освенъ това типизирани яйца се

продаватъ лесно, понеже се избѣгватъ скжпитѣ провѣрки при предаване стоката.

Може да се каже, че по-скоро самитѣ експортѣори сж направили английскитѣ купувачи толкова взискателни, понеже се конкуриратъ помежду си, да предложатъ на англичанитѣ, колкото се може по хубава, по прѣсна, по-еднообразна първокачествена стока, та да си осигурятъ колкото се може по-голѣма клиентела въ Англия.

Англия внася годишно яйца за около 15 милиона л. стер.¹⁾, а консумацията, която днесъ е само 2 яйца седмично на жителъ има шансъ за увеличаване. Въ нѣкои страни производителки като: Ирландия, Естония, Норвегия, Дания, Канада, *самата държава е взела грижата, по законодателенъ пѣтъ, за регламентиране износната търговия на яйца. Държавни чиновници сж натоварени да провѣрватъ дали яйцата сж сортирани и опаковани съгласно предписанитѣ спецификации.*

Въ Холандия, Франция, Белгия, експортѣоритѣ на яйца, плащатъ по висока цена на събирачитѣ на яйца за типизирана и чиста стока, за да отслабятъ и обезкуражатъ изпращането на несортирована, нетипизирана стока. Тѣй като, експортѣоритѣ, постоянно се стремятъ да доставятъ все подоброкачествена типизирана стока, която винаги се заплаща по скжпо, отъ голѣма важностъ е да познаваме изискванията на английския пазаръ. Изискванията на английския пазаръ се отнасятъ до:

1. Чистота.

Преди всичко черупката на яйцата трѣбва да бжде съвсемъ чиста; тая чистота трѣбва да бжде оригинална, естествена, а да не се дължи на измиване. Измиването е вредно, защото унищожава желатинестата покривка на черупката на яйцето и я прави по малко да блести. Но, най-важното въ случая е, че измититѣ яйца мжчно се консервиратъ. Така че почистването на яйцето е вредно, а трѣбва да се прибѣгва по-скоро къмъ предохранителни мѣрки, като се принуждватъ кокошкитѣ да снасятъ въ пригответнитѣ полози, а сламата на последнитѣ често да се сменя. — Трѣбва да се внимава да не се изпращатъ яйца, имащи даже и най-малкото петно, или драскоти (черта), защото рисковане да получимъ по-ниска цена. А това съвсемъ не е невъзможно, защото има страни въ които се събиратъ само чисти яйца. Така напр. казватъ, че пазарътъ въ Дарневелъ — Холандия — въ това отношение държалъ рекордъ, защото, тамъ, върху 1 милионъ яйца, които пристигатъ седмично само по изключение се среща най-много едно чечисто яйце!

1) 10.125.000.000 лева.

2. Цвѣтъ.

Английския консуматоръ предпочита яйца съ желтеникава черупка, смѣтайки, че тѣ сж по хранителни. Нѣкои английски яйчари предпочитатъ тия яйца за търговия, защото нѣматъ лъскавината на бѣлитѣ яйца: колкото и да сж прехвърляни, понеже черупката имъ е тъмна, тя не се цапа, а общия имъ изгледъ не се мѣни.

Този вкусъ на англичанитѣ трѣбва да се има предъ видъ отъ този, който желае да проникне на английския пазаръ. Ето защо, желателно е да се отглеждатъ раситѣ, които даватъ такива яйца; Плимутрокъ, Виандота, Орпингтонъ, Лангшамъ. Фаверолъ, Брама и др. Яйцата на Лангшана сж най-силно боядисани и се много търсятъ. Даже англичанитѣ предпочитатъ желтеникавитѣ яйца съ сръдна голѣмина, предъ бѣлитѣ, па макаръ и едри.

Препоръчватъ се следнитѣ кръстосвания съ цель за повече яйца и по-силно вапсани: Минорка съ Ланшанъ; Легхорна съ Ланшанъ; Анкона съ Ланшанъ; Лехорнъ съ Желта Орпингонъ и т. н

3. Тегло.

Еднаквото тегло на яйцата е отъ голѣмо значение. Повечето отъ европейскитѣ експортъори се стремятъ да изнасятъ яйца, които тежатъ 1·7 lb. — 1·8 lb.¹⁾ (1 lb. 7—1 lb. 8 унций) дузината т. е. 14 lbs 6 унций до 15 lbs десетъ дузини (120 парчета) което е общоупотрѣбимата мѣрка за яйцата въ Англия. Лондонската яйчарска борса допуца разлика между обявеното и реалното тегло най-много $\frac{1}{4}$ отъ фунта т. е. 114 грама на 120 яйца.

4. Сортиране (преработка).

Сортирането по тегло или калибриране по голѣмина на яйцата се практикува въ Ирландия и Южна Америка. Французскитѣ експортъори сортиратъ по тежина и голѣмина и изнасятъ въ Англия едри и по-малкосръдни яйца, понеже дребнитѣ не се търсятъ. Въ много страни провѣрката на прѣснотата на яйцата се извършва съ ржцѣ по-отдѣлно за всѣко яйце на силна стѣтлина, като бърже се въртятъ предъ свѣтлината, посръдствомъ което се раздвижва желтъка и белтъка. Следъ малко практика, добива се похватъ за разпознаване степенята на празнотата на яйцата. Обикновенно единъ опитенъ ламбаджия може да прегледе 15 яйца на минута или 6000 яйца дневно.

Ламбирането на яйцата е една необходимостъ и гаранция, както за купувача, така и за експортъора. Въ Естония, износа на яйца се прави съ разрешението на М-вото на Земледѣлието. Износнитѣ яйца се провѣрватъ посредствомъ

¹⁾ lb. = англ. фунтъ = 453 гр.

овоскопъ, снабденъ съ електрическа ламба и сортиратъ въ две качества. За първо качество се смѣтатъ яйцата, чиято въздушна стайчка не надминава 5 милиметра, а за второ качество — 10 милиметра. Яйца, чиято въздушна стайчка е по-малка отъ 3 милиметра се считатъ за *екстра*. Консервиранитѣ яйца се изнасятъ но, при известни условия: Опаковката имъ бива 3 категории: *споредъ тежестта*, леки и изцапани (нечисти); яйца съ празнина надъ 10 милим. не могатъ да се изнасятъ. Опаковката се контролира най-строго по външенъ видъ и по формата.

5. Амбалажъ.

Яйцата, които се внасятъ въ Англия се нареждатъ въ дълги каси по 1440 яйца т. е. 120 дузини. Касата е така направена, че може да се прерѣзва на две малки каси по 720 яйца. Понѣкога едритѣ яйца 120 броя (2 шока) тежащи 18 lbs (т. е. 8 гр. 155) се амбалиратъ въ по-малки каси, съдържащи 960 яйца (80 дузини). Яйцата се нареждатъ въ 2 — или 3 реда. Колкото яйцата сж отъ единъ калибръ, толкова счупването се избѣгва.

Отъ извѣстно време започнаха да се употребяватъ каси съ по 20 дузини и въ които яйцата сж разпределени въ отдѣлни картонни преградки.

Въ Ирландия яйцата се амбалиратъ въ плоски дълги каси, по 60 дузини, но се разрѣзватъ на две половинки по 30 дузини. За амбалажъ се употребява изобщо талашъ, а по изключение слама. Сламата бърже поема влагата и предава на яйцата миризмата на мухълъ.

Въ нѣкой държави, въ Ирландия, Норвегия, Естония — формата на каситѣ, предназначени за износъ на яйца сж опредѣлени съ официална наредба отъ властѣта. — Единъ опредѣленъ начинъ за опаковка е сжщо задължителенъ.

6. Антрепозиране.

Когато яйцата сж предназначени за антрепозитъ, въ хладилници; тѣ още следъ снасянето имъ се подлагатъ на действието на студа. Понеже яйцата замръзватъ къмъ 3⁰ подъ нулата, температурата на хладника трѣбва да се поддържа между —1 и —2⁰ сжщата т⁰ се поддържа въ паракоритѣ които пренасятъ такива яйца.

Прев. отъ сп. „La Basse Cour“: Хр. Ц. Цоневъ.

Като имаме предъ видъ горното, ние апелираме къмъ българскитѣ експортъори и кооперации, да вложатъ повече амбиция и по-голѣмъ интересъ въ сортирането и амбалирането на българскитѣ яйца, и да направятъ усилия да пласиратъ такива на най-голѣмия международенъ пазаръ — Лондонъ. Защото германския пазаръ постоянно се стѣснява

поради засилване на германското птицевъдство и силния вносъ на яйца отъ Русия, а днесъ Германия е едва ли не единствения пазаръ на българскитѣ яйца. Нека нашитѣ експортъори последватъ примѣрътъ на белгийцитѣ, датчанитѣ и холандцитѣ, да изнасятъ само прѣсни яйца.

Бел. на редакцията.

Съюзенъ и кооперативенъ животъ.

На 5 януарий т. г. въ село Завѣтъ-Кеманларско е основано птицевъдно д-во „Делиорманска птица“ при следния съставъ на управ. съветъ: председателъ Спасъ Сп. Стамболовъ, подпред. Спасъ Ив. Гатевъ, секр.-касиеръ Стоянъ Хр. Куновъ и контр. комисия Недѣлчо Даскаловъ, Иванъ х. Симеоновъ и Климо Лазаровъ, домакинъ Колю Димитровъ. Примѣра на завѣтчани трѣбва да се последва отъ всички ония, които мислятъ за преуспѣването на стопанска България.

Въ с. Кара-Ачъ Балбунарско, отъ 18 мартъ 1928 г. е основано птицевъдно д-во „Минорка“ които има следния упр. съветъ: Председателъ П. Кондевъ (секр. бирн.), подпредседателъ Р. Минковъ и секретаръ-касиеръ И. Найденовъ. Дружеството проявява интензивенъ животъ и дейность която има и своитѣ добри резултати. Напоследъкъ общ. съветъ е отпусналъ на сжщото 20 декара общинска земя за 15 годишенъ срокъ. Сжщото е започнало да използва горната земя за птицевъдна станция. Ние не се съмняваме, че общинската управа ще прецени добре тази полезна инициатива и ще му помогне съвсички възможни сръдства. Нека добрия примеръ се последва, за да се постигнатъ добри резултати.

Изъ Д-во Птица. Министерството на земледѣлието и Държавнитѣ Имоти е отпуснало 3,000 лева възнаграждение на Симеонъ П. Георгиевъ отъ гр. София, ул. Петръ Богдановъ № 30 — Подуенския Редутъ за добре обзаведеното отъ него стопанство отъ чистокръвни бѣли Американски „Легхорни“. Сжщия на Софийската птицевъдна изложба презъ м. ноемврий 1928 г. получи първа награда за изложенитѣ кокошки и пѣтли отъ сжщата раса.

Желающитѣ да си набавятъ цененъ разплоденъ материалъ се умолява да се отнесатъ направо до гореозначения адресъ.

Поправка: Въ брой 9 и 10 на стр. 191 въ статията Птицевъдната изложба на д-во Птица, въ София сж пропус-

нати следнитѣ лица, които сж участвували въ изложбата, и сж взели първи награди а именно:

1) Спиро К. Наумовъ отъ София, за единиченъ пѣветль-Миноръ.

2) Константинъ Цвѣтковъ за група „Минорки“ и единиченъ бѣлъ пуякъ.

3) Бор. Руменовъ за група Пекингски патици.

Адреси.

На птицевъдци, отъ които интересующитѣ се любители и птицевъди, могатъ да си доставятъ презъ предстоящия сезонъ яйца отъ подобрани и расови птици за лупене.

Въ този отдѣлъ всички членове на птицевъднитѣ д-ва, клубове и кооперации, а така сжщо и абонати ще се ползватъ на безплатно и еднократно публикуване.

Легхорнъ:

Димитъръ Братовъ — Красно-село — софийско.

Птицевъдно д-во — Шуменъ.

Стефанъ Енчевъ — птицевъдъ — Шуменъ

Василь Геделевъ — Шуменъ.

Вълчо Домусчиевъ — Шуменъ.

Г-нъ Цвѣтевъ — Шуменъ.

Пекингски патици:

Стефанъ Енчевъ — птицевъдъ — Шуменъ.

Братя Колаксьзови — Шуменъ.

Черна шуменска:

Сим. Симеоновъ — Шуменъ.

Георги Малчевъ — Шуменъ.

Ив. Р. Баевъ — Шуменъ.

Ротиеландъ:

Димитъръ Братовъ — Красно село — Софийско.

Получи се въ редакцията *сп. „Лозарски прегледъ“* — *Пльвенъ*.
Годишенъ абонаментъ 60 лева, съ следното съдържание: 1) Къмъ абонатитѣ; 2) Смъртоносни удари върху лозарството; 3) Практическата мена на американскитѣ лози — подложки — Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ; 4) Механизиране на виненото производство — Инж. х. Н. Карамболовъ; 5) Какво трѣбва да се направи за улеснение износа на нашитѣ грозда и овощия — Инж. В. Чакъровъ; 6) Лозарство и алкохолизъмъ — В. П. Мариновъ; 7) Практически новости и съвѣти; Проекто-правилникъ за контрола върху сушенитѣ сливи и прѣсно грозде предназначени за износъ, Пропаганда за гръцкото сушено грозде — Н. Недѣлчевъ; 8) Свободна трибуна: Акцизъ върху виното, джибритѣ и овощнитѣ каши или данъкъ на декаръ — Н. Савчевъ, Акцизъ или другъ данъкъ върху лозята и овощнитѣ градини — Сл. Дрѣновски; 9) Съюзни, дружествени и кооперативни; 10) Въпроси и отговори; 11) Хроника.